సంపాదకలేఖలు

అమరావతీ శిల్పములు

ఆర్యా,

లండను నగరములోని ఇండియా తాలూకు వస్తుసామగ్రి నంతనూ ఇండియాకు పంపివేస్తారట. అట్లు పంపివేసే సందర్భములో హిందూ దేశపు ప్రభుత్వములవారు జాగ్రత్త పడవలసిన విషయములు చాలా ఉన్నవి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మరీ జాగ్రత్త వహింపవలసి యున్నది లండన్ నగరమున అమరావతీ శిల్పములు మొదలయిన యమూల్య వస్తువులు మదరాసు రాష్ట్రమునకు సంబంధించినవి చాలా ఉన్నవి. వాటి నన్నింటినీ కోరి మదరాసు రాష్ట్రమునకు తెప్పించుకో వలసియున్నది. అమరావతీ శిల్పములన్నీ మదరాసు నగరమున గాక బెజవాడలో మ్యూజియము పెంపొందించి అక్కడ సురక్షితపఱుపవలెను. రెండేడ్ల క్రిందటనే మదరాసు మ్యూజియములో ఉన్న అమరావతీ శిల్పములు ఉప్పుటికి చౌడుగా రాలిపోతున్నవనీ, శిల్పసౌందర్యము చెడిపోతున్నదనీ, విజ్ఞులీవిషయము పరిశీలించి యాథార్థ్యమును గుర్తించి ఆ శిలాశిల్పము లన్నింటినీ అమరావతికో, బెజవాడకో, చేర్పించుట ముఖ్యమనీ ఆంధ్ర పత్రికలో వ్రాసియుంటిని. ఆ విషయమున నెవరూ పనిగొన్నట్టు గానరాలేదు. లండన్ నుండి రప్పించవలసిన శిలాశిల్పములు మరల మదరాసులో చేర్చుట పైకారణముచే మంచిదిగాదు. మద్రాసులోని శిలాశిల్పములకు చెరుపు కలుగకుండ కాపాడు తీరు కలిగెనేని చిక్కుండదు. లేనేని బెజవాడలో గొప్పమ్యూజియమును నిర్మించుట, ఈశిల్పముల నన్నింటినీ అక్కడికి చేర్పించుట అతిముఖ్యము.

మఱిన్ని లండన్ నగరమున ఇండియాఆఫీసులో సంస్కృత తెలుగు ద్రవిడాది దేశభాషా గ్రంథములు ముద్రితములు, అముద్రితములు గూడ చాలా ముఖ్యమయినవి ఉన్నవి. వానిని ఢిల్లీనగరమునకు పంపుదురేమో! అట్లుపంపుట జరుగనేని, దేశభాషాగ్రంథముల నయినా ఆయా రాష్ట్రములకు కూడా తెప్పించుకొనుట శ్రేయస్కరమగును.

తిరుపతి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి

* * *

ఆంధ్రరాష్ట్రము: రాయలసీమ

ఆర్యా,

19 వ ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజకీయ మహాసభ ఈ నెలలో మద్రాసులో జరిగిన సందర్భములో, ప్రత్యేక రాయలసీమ రాష్ట్రవాదము కూడ బయలుదేరినది. కాని, రాయలసీమప్రజాసామాన్యానికి ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణముపైగాని, ప్రత్యేకరాయలసీమ రాష్ట్ర నిర్మాణముపైగాని ఆసక్తిలేదు. పీలన, ఇదివరకు రాష్ట్రసాధన ప్రయోజనములను గురించి ప్రజాభిప్రాయము కనుగొన్న వారే లేరు. కొందరువ్యక్తులు, తమ రాజకీయ సాధనముల కొఱకు, నిజమైన ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనకనే, తలకొకవిధముగ మాటలాడుచున్నారు. వీరి స్వంతాభిప్రాయమే సామాన్య ప్రజాభిప్రాయమని ఎవరు కూడ భ్రమపడరాదు. కావున, రాయలసీమ నాయకులన బడువారు, ప్రత్యేకముగ రాయలసీమ సభను జరిపించి, నిజమైన ప్రజాభిప్రాయము కనుగొను నంతవరకు వట్టి వాగ్వాదములవలన ప్రయోజనము లేదని గుర్తించి తత్ప్రయత్నమునకై నడుము గట్టు దురని కోరుచున్నాము.

వెల్లాల కృష్ణమూర్తి.
వై. వీరయ్య గుప్త
రాయచోటి: జి. యస్. శాస్త్రి

కాంగ్రెసుయోధులకు యీనాములు

ఆర్యా,

దేశము కొరకై త్యాగము జేసినవారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ యీనాములు యిచ్చుట సంస్తవనీయమే. అయితే ఆ యీవి పార్టీబలము కొరకైనట్లు ఉండరాదు. "కాంగ్రెసు మహాసంస్థ సేనలకొరకే"అను" మూలసూత్రమునకు ఏమాత్రమును భంగముకలిగించునదిగ అసలే ఉండరాదు. ఇప్పుడు సంకల్పించిన జమీందారీ చట్టమును "దున్నించువానిదేభూమి" అనుప్రజలు పరిగణింపు చున్నారు. ఉత్కృష్ట సూత్రము ఆచరణలోకి తెచ్చుటకు మొదటిమెట్టుగ భూమినిగురించిన రాజ్యవిధానము అంతయు ఆ యుత్తము ఆదర్శమునకు సాధనగ నడువవలెను. ఇప్పటివలె స్వయముగ సాగుచేయక, తమ భూముల యితరులకిచ్చి అందుండి సాధ్యమైనంత సారము పీల్చి బ్రతుకు సోమారిభూస్వాముల వలెగాక, స్వయముగ కష్టించి సాగుచేయు వారగునెడల, అట్టి కాంగ్రెసు యోధులకు యీనాములు యిచ్చుటకు యెట్టి అభ్యంతరమును ఉండదు సరేగదా, అందరును సంతసింతురు.

ఒకసంగతి అందరును అంగీకరింతురు. కాంగ్రెసు ఉద్యమము మధ్య తరగతి ప్రజలలోనికి మాత్రమే వ్యాపించినదిగాని, గ్రామములలో నూటికి యెనుబది కంటే యెక్కువగనున్న పాటకపు జనమును యెంతమాత్రము అంటలేదనుట దాదాపు నిర్వివాద అంశము. అందునుబట్టి ప్రభుత్వము యిచ్చు యీనాములు, యింట్లోకూర్చుని 'బాపన వ్యవసాయము' చేయు సోమారులకే చెందునని ప్రజల భయసంకోచములు. కనుక, దేశాభిమానమునకు పారితోషికము మరొకవిధముగ కాంగ్రెసు యోధులకు ముట్టజెప్పుట యుక్తము. అటుగాక నాగలి మొగము- ముక్కు తెలియని మధ్యతరగతివారికిని, స్వయముగ కష్టింపని వారికిని భూమి చెందజేయుటవల్ల మనకాంగ్రెసు ప్రజాప్రభుత్వము తమ యధికారమును అక్రమముగ వినియోగించినట్లు కష్టజీవులలో భావము వ్యాపింపగలదు. అట్టి భావవ్యాపకము యెవ్వరికిని శ్రేయస్కరము కాదు.

గుడివాడ: గూడూరి రామచంద్రుడు

* * *

గృహనిర్మాణ వ్యవసాయ పనిముట్లు

ఆర్యా,

గృహనిర్మాతలు, రైతులు తమకు కావలసిన పనిముట్లు దొరకక యిబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రభుత్వమునకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నను లాభము కనిపించుటలేదు కాకినాడ నుండి దరఖాస్తు చేసినవానికి తూత్తుకుడిలోను, చెన్నపట్టణము నుండి దరఖాస్తు చేసినవానికి విశాఖపట్టణములోను పర్మిట్లు నిచ్చుచున్నారు. ఈపర్మిటు రైతులను, గృహనిర్మాతల్లను మరింత యిబ్బంది పెట్టుచున్నవి. ఈ బాధలను తప్పించుకొను నుద్దేశముతో ఒక సంఘమును స్థాపించి దానిద్వారా ప్రభుత్వముమీద వత్తిడితీసికొని వచ్చుటకు రాజమండ్రిలో 'దిసర్కార్సు అయిరన్ అండుస్టీలు కన్సూమర్సు అసోసియేషన్' (సర్కారుజిల్లాల ఇనుము ఉక్కు వినియోగదారుల సంఘము) నొకదానిని స్థాపించుటకు నిశ్చయింపబడినది. కనుక కృష్ణా, గుంటూరు, ఉభయ గోదావరి, విశాఖ, జిల్లాలలోని లోగడ దరఖాస్తుదారులునూ, యికముందు దరఖాస్తు చేయదలచిన వారునూ యీ సంఘంద్వారా తమ అవసరముల తీర్చుకొనవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

రాజమండ్రి: కోవెల శ్రీరంగాచార్యులు

గొప్పవారితో గుసగుసలు

(10-వ పేజీ తరువాయి)

దానిరసం కామునిన్నో దానికి మల్లే నశాశ్వతం అటువంటిదిగాక ఏమంచి కావ్యాన్నో దివ్యంగా వర్ణించి చదువరుల కానందం గలిగించవచ్చు. ఇది సద్యశస్సువలె చిరస్థాయి. కాబట్టి క్షణభంగురసుఖాసక్తి యెట్లు విసర్జనీయమో అట్లే శాశ్వతానందవిభూతి పరిగ్రహణీయం. కావున కవి అట్టి యానందాన్ని సమకూర్చేటట్లు పాటుపడవచ్చు. నాయనా, దీన్లో నింకా నెన్నో విభేదాలున్నాయ్. కొంచెంవిచారిస్తే నీకే తెలుస్తాయ్. సూక్ష్మాలకేం, వాటినన్నిటినీ చర్చించాలంటే బహుకాలం బట్టకపోదు. స్థూలంగా జెబుతా. పనికిమాలినపని పనికిరాదని యీనన్నయ్య చెప్పనక్కర్లా: ఏ మూర్ఖుడైనా జెబుతాడు. పనికొచ్చేపనిజన సమ్మతమని అందరు వొప్పుకుంటారు. కవిత్వంగూడా పదిమందికి నచ్చేటట్లు పనికొచ్చేటట్లు వుండాలి. అదే మా సూత్రం.

నే—అయితే యెరక్కడుగుతాను. కేవల శిల్పసౌందర్యాని కవకాశం లేదా కవిత్వంలో?

న—ఏమిటి! శిల్ప సౌందర్యమా! కవిత్వంలో శిల్పసౌందర్యమేమిటి?! నాకర్థంకాలా!

నే—అదేమయ్యా, అట్లాగంటారు! మావాళ్లంతా కవిత శిల్పమని వాడుతూంటే;

న—ఔనౌను మరచిపోయినా, పెద్దవాణ్ణైనాను. నే నెరుగున్నంతవరకు (శిలయాపాతిత శిల్పం) ఒక శిలావిగ్రహ నిర్మాణానికే వ్యవహారం ఓహో!-దాన్లో నున్న నిర్మాణ చమత్కృతిని శిల్పమంటున్నారు కాబోలు. సరే! నీశంకేమిటి; కేవలం నిర్మాణచమత్కారమగుపించే కవిత్వానికి, అంటే పరోపకారమే ప్రధానోద్దేశంగా వెల్వడనికవిత్వానికి తావులేదా అని కదూ? ఇది కొంచెం చిక్కుప్రశ్నేగాని సమాధానం తేలికే. కేవల సౌందర్య ప్రదర్శనమే అవధిగా బెట్టుకునిచెప్పిన సత్కవిత్వం ఆదరణీయమే. కాని అట్లాటిసౌందర్య ప్రకటనంమటుకు పరోపకారంకాదూ? అది పదిమందికనచ్చి ఉపకరించదూ! ఇంతకు ఈ గొడవంతా ఊసుబ్బోక బయలుదేరింది. ఇట్లా వ్రాద్దామట్లా వ్రాద్దామనివ్రాసే కవిత్వంరాణించదేమో? ఏదో కథావస్తువును దీసుకొని దాన్ని అందంగా సాగిస్తూ ఎప్పటికప్పుడు పొడసూపే భావనోద్రేకంతోనే కవి కవిత్వం చెప్తాడనుకుంటా. కాని ప్రత్యేకించి యిది అది, యిట్టిది అట్టిది అని నిర్ణయింప సాహసించే విమర్శనావేశం కవికుండదేమో నని సందేహం.

నే—ఈ విషయాన్ని గురించి మనవాండ్లిప్పుడనుకునేది మంచిదేనా?

న—దానికి సమాధానం పైదాన్లో నిమిడివుంది. ఇది భాషాప్రపంచ విషయం. దాన్లో నిదమిద్ధమని సిద్ధాంతం చేయడం వట్టి సాహసం. భాష ఒక చెట్టువంటిది. ఒక చెట్టుకొమ్మలన్నీ ఒకమాదిరిగా నుండవు. గాలి తాకిడిచేతగాని, భూమిలోనుంచి చెట్టు లాక్కునే సామగ్రి భేదంచేతగాని మరే కారణంచేతగాని దాని కొమ్మలు రకరకాలుగా పరిణమిస్తాయి. అట్లాగే కవుల ప్రతిపత్తి భేదాలనుబట్టి కవిత్వం బయలుదేరుతుంది. ఇప్పటి మనవాండ్ల విషయంలో నాకు రెండే కొరతలు. డొక్కశుద్ధిగాంచే కవిత్వం చెప్పడ మారంభిస్తారు. విదేశపంథలను వ్యవహారాన్ని ఎంతవరకు మన కుపకరిస్తాయా యని విచారించకుండా రచిస్తారు. క్రొత్తలు మన భాషాప్రపంచానికి పనికిరావనడంలా. నేను వాటిని స్వీకరించేటప్పుడు అవికూడా ఆంధ్రత్వాన్ని చెందేటట్లు చేయాలంటున్నా.

నే—ఆ ఆంధ్రత్వమెట్లా అమర్తుందండీ?

న—అట్లాగడుగు. ఆంధ్రత్వమంటే యేమిట్లో అర్థం చేసుకుంటే తప్పకమర్తుంది. ఇది ఆంధ్రత్వమని నిర్ణయించడం కష్టం: నేను అంటేనేమిట్లో నిర్ణయించడ మెట్లాటిదో నదీ అట్లాటిదే. అయితే అది అర్థమయ్యేమార్గం చూపించవచ్చు. గ్రంథావలోకనం ప్రతిభావంతులైన పెద్దల సాంగత్యం చేయాలి. ఆయాకాలము లందలి ఆంధ్రలక్షణభేదాలను గుర్తించాలి. మన కున్న మేధాశంపత్తితో నీనాటి ఆంధ్రలోకంలో నా లక్షణా లెంతవరకున్నాయో ఇతర సంపర్కాలచేత నెట్లామారెయో గమనించాలి. ఇట్లాటిదికదా యిప్పటికి నిలిచివున్న ఆంధ్రత్వమని గ్రహించాలి. మనం గ్రహించబోయే క్రొత్తలకు దాని తొడుగు తొడగాలి.

నే—చిత్రం. క్రొత్తలు సృష్టించే అధికారం కవికి లేదా.

న—అదేమిటా సందేహం. తప్పక వుంది కాని అంతటికవి యెప్పుడూ అవతరిస్తూంటాడా? ఎన్నడో ఒకసారి యే భాషలోకాళిదాసులా ఉదయిస్తాడు. క్రొత్తసృష్టి చేస్తాడు. అందుకని ప్రతిపంత నేను చేస్తానని విశ్వామిత్రసృష్టిచేస్తే యెట్లా. అట్లాటి యత్నం విదేశాచారాల్ని మన మవలంబించినట్లే వెక్కిరింతగా, తెచ్చి పెట్టుకున్నమాదిరిగా, అరువు సొమ్ముగా, వుంటుంది.

నా—ఏ క్రొత్తలవలంబించినా మన సాంప్రదాయాల్లో నిమిడ్చి యివి మనవే నాయనితోచేట్లు చేస్తే యేచిక్కూ వుండదు. అతిక్రమించినా అది కనపడకుండా నతిక్రమించాలి. గుర్రం, పాతవన్నీ పనికిమాల్నివనుకుని క్రొత్తల ననుసరించడం మంచిదికాదని మావంటివాండ్ల మనాల్సివుంటుంది. నేలవిడిచి సాము ఎంతసేపు చేయగలం, దాన్లో అందమేముంటుంది?

నే—తమరిద్దరు చెప్పేది బహుసమంజసంగా వుంది. ఇక నొక్క సందేహం—నన్నయభట్టులో భట్టు ఏమిటండీ.

నా—నీసందేహం బంగారంగాను. అది బ్రాహ్మలు తగిలించుకునే తోక. అదేమింగా భొట్లవుతుంది. పోనుపోను శాస్త్రి, శర్మ, రావు పంతులు అవుతుంది. దాన్లో పెద్దవిశేషమేమీ లేదు.

నే—శ్రోత్రియులకు వ్యవహారంలో తప్ప బ్రాహ్మలకు సంబంధబాంధవ్యాలున్నాయ.

నా—ఉండకూడదని నియమాలులేవు. వ్యవహారంలో దిరిగేవారికి ఆచారలోపం సంక్రమించకతప్పదు కాబట్టి పట్టుదల కలవాండ్లు సహపంక్తికొప్పుకున్నా సంబంధాలు కొంతవర కంగీకరించరు. పోనుబోను వీరివారి సంఖ్య లెక్కువయే కొద్దీ, సంబంధవిసర్జనం అసాగవుతుంది. ఈకాలంలో వాటిని పాటించకుండా నడకసాగుతూంది. ధర్మం దేశకాలపాత్రాశ్రయం. దాన్లో నిట్లాగట్లాగనే నిర్ణయం మూర్ఖులకాగాదేమోనని సందేహం.

నే—మరొక్కటి. దాన్తో అప్రస్తుతంగాని అడిగితే మళ్లీ కోపమొస్తుందేమోనని వెనుకాడుతున్నా.

నా—ఇందాక అట్లాగే అన్నావు. తెలిసి అడిగితే కోపమెందుకయ్యా. ఈ యేష్యాప్రవిషయ మింతకన్నా ప్రసంగించమని అంటే మర్యాదలక్షణం చెప్పాగాని కోపం లేదు. అడుగు.

నే—చిత్రం. భీమకవి రాఘవపాండవీయం—

నా—నన్నయ్యా, అనుష్ఠానసమయమైందని కెళ్దాంరా. నాయనా ఆవిషయం తర్వాత మాట్లాడుదాం. నీవుకూడారా స్నానంచేసివద్దువు గాని.

నిమా(౹)

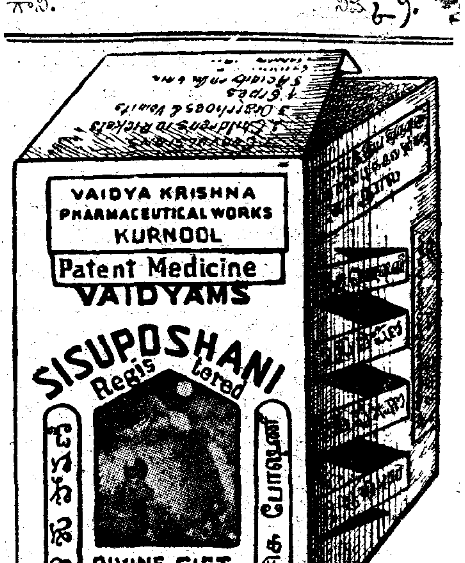

శిశుపోషణి

అజీర్ణ విరోచములను, వాంతులను, సర్వవిధ వాయువులను బాగుచేసి బలహీనులను బలవంతులుగా చేయును.

వివరములకు:

భిషగ్ శిరోమణి వి. కృష్ణమాచార్యులు.
L.A.M.& S. శిశుపోషణిడిపో, కర్నూలు.